

1. Dar dieťaťa

1.2. Modlitba za dieťa a s dieťaťom

Ciel': Povzbudiť rodičov k modlitbe za dieťa, za dar viery preň. Súčasne modlitbou dieťa privádzať ku stretnutiu s Bohom. Výberom kapitoly o modlitbe chceme zdôrazniť primát a nevyhnutnosť modlitby v kresťanskej výchove, ak má byť skutočne kresťanskou.

1.2.1. Zmysel modlitby

Modlitba je stretnutie s Bohom, v ktorom dospelý vyjadruje svoju vieru a dieťa prostredníctvom modlitby postupne dozrieva k osobnému vzťahu k Bohu.

Modlitba:

- je aktom viery a uznaním Boha
- iniciatíva v modlitbe je na Božej strane - Boh k nám prvý prehovoril, oslovil nás cez Ježiša Krista, on nás prvý miloval
- vedie nás k poznaniu, že za všetko, čo máme a čím sme, vďačíme Bohu
- je našou odpoveďou na Božie oslovenie - vďačnosťou za veľké dielo spásy, oslavou, úžasom nad Božím dielom a prosbou o dar spásy
- prosebná modlitba má byť prosebnou v Ježišovom duchu: "Otče, nech sa stane tvoja vôľa."

1.2.2. Kedy začať s výchovou k modlitbe

Hneď po narodení. Prvá fáza výchovy k modlitbe (približne do dvoch rokov) spočíva v tom, že sa modlíme v prítomnosti dieťaťa. Zo začiatku nerozumie, čo sa deje. Postupne chápe, že rodičia sa s niekým s veľkou úctou rozprávajú. Čoskoro začne dieťa napodobňovať dospelých, aj ono si zopne ruky. Neskôr, keď už dieťa chápe jednoduché vety, hovorí rodič kratučké, celkom jednoduché slová modlitby najskôr o dieťati, potom v mene dieťaťa. Postupne si dieťa zvyká, že aj ono smie niečo povedať

tomu Neviditeľnému, ako jeho rodičia. Ďalší dôležitý poznatok, ktorý pritom dieťa dostane od rodičov je, že ten Neviditeľný nás má rád.

Postupne ako dieťa poznáva ďalších ľudí, zapája ich tiež do svojej modlitby, a tak získava skúsenosť "Boh a my" oproti predchádzajúcim zážitkom "Boh a ja". To mu neskôr pomôže pochopiť spoločenstvo a Cirkev.

Ďalší rozvoj tém modlitby súvisí s duševným vývojom dieťaťa. Ďakujeme Bohu za všetky nové veci, ktoré dieťa objavilo vo svojom okolí, za hračky, za domov, za auto, za kvety a za stromy, vodu, piesok, za to, že môže behať a hovoriť, za zdravie. Hneď od začiatku máme viesť dieťa k tomu, aby do svojich rozhovorov s Bohom a aj vzťahu k Nemu vnášalo svoje konkrétne, celkom obyčajné životné prostredie, lebo Boh cez svoju vznešenosť je naším láskavým Otcom. Tak nám ho zvestoval Pán Ježiš. Boh si želá a tak to zariadil, aby nám veci tohto sveta a ľudia, s ktorými žijeme, boli príležitosťou na stretnutie s Ním.

Od tretieho až štvrtého roku rozpráva rodič dieťaťu o veľkorysých a múdrych Božích plánoch, ktoré má so všetkými ľuďmi, o Pánu Ježišovi. Tým začína vyššie spomenutá kresťanská forma modlitby - ako odpoveď na veľké Božie skutky v našom živote: „Pane, ďakujem ti, že ..., teším sa, že ..., chválim Ťa, lebo si ...“ A skoro sa k tomu naučí dodávať: „Nauč aj mňa, ... daj aj nám ...“

Aktivita dieťaťa pri modlitbe má tiež rôzne podoby. Najskôr sa prizerá modlitbe, potom opakuje po rodičoch jednoduché vety. Neskôr sa rodič s dieťaťom spoločne radia, za čo budú spolu pod vplyvom udalostí dňa Pánu Bohu ďakovať a o čo prosiť, alebo čo by chceli Pánu Bohu povedať.

Čas modlitby nemusí byť nutne len ráno a večer, ale aj hocikedy cez deň, keď je na to vhodná príležitosť. Dieťa sa tak učí spontánnej modlitbe podľa okamžitých zážitkov a tak stretáva Boha vo veciach a udalostiach všedného dňa.

1.2.3. systém modlitby

Dieťa sa modlí celostne, srdcom aj telom.

Časový rámec modlitby. Deti potrebujú pravidelnosť, aby vrástli do živého rytmu svojho okolia a samy sa stali spoľahlivými. Deti majú rady opakovanie. Rannej a večernej modlitbe dáme miesto v ceremoniáli vstávania a ukladania sa.

Obraz alebo predmet napomáhajúci utíšenie. Môže ním byť kríž, svieca, adventný veniec, jasličky, obraz Panny Márie.

Forma modlitby. Popri voľne formulovanej modlitbe, ktorej dávame prednosť, hocijako jednoducho a krátku ju deti vyjadria, je vhodné naučiť deti aj pevne formulované modlitby. Inokedy môžeme vyjadriť modlitbu spevom. Témy modlitby sa môžu meniť podľa cirkevného roka a podľa udalostí a zážitkov detí. Rodičia hľadajú medzi zdravou zmenou a potrebným návykom detí ten správny stred.

Keby sme deti nútili zúčastňovať sa na dlhých rodinných modlitbách, mohli by sme im modlitbu na dlhý čas sprotiviť. Lepšie je dať im možnosť dobrovoľne sa zúčastniť a okrem toho sa s nimi pomodliť ich vlastnú detskú modlitbu.

Postoj pri modlitbe. Sedenie, státie, kľačanie, zopnuté ruky. Pre deti je prirodzené zapojiť do modlitby celé telo. Tichá modlitba nie je pre nich vhodná.

Obsah modlitby. Obsah modlitby má dôležitý vplyv na formovanie predstavy o Bohu.

Modlitba môže obsahovať tieto myšlienky:

Pane, ty si tu.
Ty si pri nás a vedieš nás.
Ty nás poznáš a voláš nás našimi menami.
Ty si môj priateľ.
Ty chceš, aby sme boli pri tebe.
Ty si náš Otec.

Ľútosť v modlitbe môžeme vyjadriť: „Pane, prepáč,..., pomôž, aby to zajtra bolo lepšie.“

Modlitba má byť často zameraná aj na Pána Ježiša.

1.2.4. Ťažkosti detskej modlitby.

Dieťa sa odmietne modliť. Zásadne nepoužívame žiadne násilie. Otázkami alebo pozorovaním sa rodičia snažia zistiť motív (vzdor v období tvrdohlavosti, protest proti nejakému činu rodičov alebo dlhej modlitbe, potrestanie pred modlitbou). Vhodný spôsob naliehania na dieťa je prípustný, lebo aj v náboženskej oblasti je dôležité zvyknúť si na dodržiavanie určitého poriadku.

Sklamanie dieťaťa, že jeho prosba nebola vypočutá. Dôležité je usmerniť prosby dieťaťa s vysvetlením, že Pán Boh používa ľudí a naše schopnosti na veci, ktoré my sami môžeme urobiť.

Prekážky modlitby prichádzajúce zvonka, keď sú deti nepokojné, samopašné alebo sa vzájomne vyrušujú. Pokúsime sa nájsť a odstrániť rušivú príčinu. (Nezačneme hneď s disciplinárnymi opatreniami.) A začneme sa znova modliť. Ak sa nám to nepodarí, tak pokus ukončíme: „Milý Bože, prepáč, dnes nám to nejde.“

K sústreďeniu deťom pomôže zamerať sa na určitú myšlienku, napr.: „Teraz myslíme na ..., predstavíme si, že pozeráme na ..., počujeme slová Pána Ježiša ...“.

1.2.5. Modlitby rodičov

Pre inšpiráciu osobných modlitieb rodičov uvádzame krátke modlitby:

Pane, uschopni nás,
aby sme vo svojich deťoch videli Teba,
daj nám svoje Srdce, aby sme ich milovali
a svoju láskavosť, aby sme im pomáhali rásť.
Daj nám svoju múdrosť, aby sme ich správne viedli
a svoju silu pre okamih, keď ich musíme nechať,
aby kráčali sami. Amen.

Nebeský Otče, pomáhaj nám,
aby sme prijímali všetkých maličkých,
nech by čokoľvek vyviedli.
Obdaruj nás svojím láskyplným porozumením,
aby sme mali účasť na tom,
čo ich trápi a znepokojuje.
Posilňuj nás v slabostiach Amen.

Drahý Pane, posilňuj nás v tých chvíľach.
keď už nevládžeme niesť rodinné povinnosti.
Daj, aby sme si navzájom podali pomocnú ruku
a aby sa naše bremeno zmenilo na radosť.